

Ministerieel besluit tot voorlopige gehele opheffing van de bescherming als monument van een gedenksteen ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog in Antwerpen (Merksem) in functie van de verplaatsing ervan

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 2°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het ministerieel besluit van 17 december 2012 houdende bescherming als monument van oorlogsmonumenten in de provincie Antwerpen, stad Antwerpen en fusiegemeenten, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 januari 2013;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 19 april 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat de huidige locatie van de gedenksteen ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog een plaats is waar de steen weinig zichtbaar is en waar weinig passage is van bezoekers of wandelaars waardoor het monument en de herdenking onvoldoende aandacht krijgen;

Overwegende dat de schuine positie van de steen op de sokkel de vochtbelasting van de blauwe hardsteen verergert,

Overwegende dat de voorgestelde verticale opstelling van de gedenksteen tegen de nabijgelegen bakstenen afsluitingsmuur van de begraafplaats een opstelling is die een verbetering betekent van de bewaaromstandigheden van de blauwe hardstenen gedenksteen en die de zichtbaarheid ervan zal verhogen wat ook de beleving van het monument, bedoeld als materialisatie van het herdenken van een collectief trauma, ten goede zal komen;

Overwegende dat de verticale opstelling tegen een muurpartij, een opstelling is waarvoor dergelijke types van gedenksteen werden ontworpen, en die conform is met de oorspronkelijke opstelling aan het voormalige gemeentehuis van Merksem, en dat dit een herwaardering en versterking van de erfgoedwaarden betekent;

Overwegende dat het onderzoek waarvan de resultaten zijn opgenomen in het bijhorend dossier, de huidige problematiek van de als monument beschermde gedenksteen duidt en de verplaatsing ervan motiveert,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.2.1, 2° en artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 wordt de bescherming van een gedenksteen ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog in Antwerpen (Merksem), opgenomen in het besluit van 17 december 2012 houdende bescherming als monument van oorlogsmonumenten in de

provincie Antwerpen, stad Antwerpen en fusiegemeenten, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 januari 2013, voorlopig geheel opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Antwerpen, 40ste afdeling-Merksem 2de afdeling, sectie C, perceelnummer 200/Z3.

Het beschermde onroerend goed is aangeduid op het plan dat als bijlage 1 bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Het monument wordt verplaatst binnen hetzelfde perceel op de plaats aangeduid op het plan dat als bijlage 2 bij dit besluit wordt gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 17 december 2012 houdende bescherming als monument van oorlogsmonumenten in de provincie Antwerpen, stad Antwerpen en fusiegemeenten wordt de zin "Wegens de historische en de artistieke en de sociaal-culturele waarde: - als monument de gedenksteen ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog, gelegen te ANTWERPEN (MERKSEM), Van Heybeekstraat z.nr. bekend ten kadaster: ANTWERPEN, 40e afdeling, sectie C, perceelnummer 200Y2 deel zoals afgebakend op bijgevoegd plan" opgeheven.

Art. 4. In artikel 2 van hetzelfde besluit worden de zinnen "Gedenksteen gelegen Van Heybeekstraat te Merksem Historische waarde: De gedenksteen werd in 1919 ontworpen door de gemeentelijke bouwmeester Jan Van Weert en kreeg een plaats op de pui van het vroegere gemeentehuis dat in 1944 vernield werd tijdens de bevrijdingsgevechten rond het Albertkanaal. Artistieke waarde: De plastische uitwerking van de omlijsting van de naamplaat verleent dit gedenkteken een meerwaarde ten opzichte van andere sobere gedenksteden waarop alleen naamlijsten voorkomen. Sociaal-culturele waarde: De gedenksteen is een materialisatie van de behoefte om een collectief trauma te blijven herinneren." opgeheven.

Art. 5. Bijlage plan nr. 6/6 bij hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 6. De volgende maatregelen zijn nodig voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting:

- 1° de uitvoering van zowel de ontmanteling, verplaatsing en heroprichting van de gedenksteen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en kunnen niet los van elkaar worden uitgevoerd;
- 2° om een optimalisatie van de omschreven sociaal-culturele waarde alsook van de bewaaramstandigheden te verwezenlijken, is bij de verplaatsingsoperatie een oordeelkundige en onderbouwde restauratie aan te bevelen. Hierbij kan het bewaarde ontwerp van de gedenksteen richtinggevend zijn;
- 3° het ontmantelen, verplaatsen en heropruchten dient te gebeuren volgens de regels der kunst en met de grootste zorg conform een onderzoeksrapport met behandelingsvoorstel opgemaakt door een restauratiebedrijf, gespecialiseerd in de conservatie en restauratie van stenen beeldhouwwerk.

Brussel, **06 JUNI 2018**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS